

Ministerstwo Zdrowia

Podsekretarz Stanu
Marek Kos

DSZ.024.3.2024.AD
Warszawa, 21 lutego 2024

Pan
Prof. Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na wystąpienie z dnia 30 stycznia 2024 r. (znak: III.7044.36.2023.AD) dotyczące podjęcia działań legislacyjnych zmierzających do określenia maksymalnego czasu pracy personelu lekarskiego zatrudnionego w podmiotach leczniczych na podstawie umów cywilnoprawnych, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Obowiązujące przepisy prawa, w tym w szczególności ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 991, z późn. zm.), a także ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2023 r. poz. 1516, z późn. zm.) dopuszczają zatrudnianie w podmiocie leczniczym lekarzy oraz innych osób wykonujących zawody medyczne, zarówno na podstawie umów o pracę, jak i umów cywilnoprawnych. Ustawodawca nie wskazał preferowanej formy zatrudnienia, stąd też, zgodnie z zagwarantowaną w Konstytucji RP zasadą wolności wyboru i wykonywania zawodu oraz zasadą swobody zawierania umów, decyzja i wybór nie tylko w zakresie miejsca pracy, ale również podstawy zatrudnienia pozostawiona została woli stron danego stosunku prawnego. Przepis art. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej stanowi, że lekarz może wykonywać swój zawód w ramach działalności leczniczej w formie jednoosobowej działalności gospodarczej jako indywidualna praktyka lekarska, w formie spółki cywilnej, spółki jawnej albo spółki partnerskiej jako grupowa praktyka lekarska. Wykonywanie zawodu lekarza w podmiocie leczniczym jest zatem możliwe zarówno na podstawie stosunku pracy jak i umowy cywilnoprawnej. Lekarz może ponadto wykonywać zawód nie pozostając w stosunku prawnym z podmiotem leczniczym np. w sytuacji gdy jako przedsiębiorca prowadzi praktykę lekarską i udziela świadczeń opieki zdrowotnej zgłaszającym się do niego pacjentom. Takie uregulowanie zasad wykonywania zawodu lekarza, ale również np. pielęgniarki, położnej, fizjoterapeuty wynika z uznania tych zawodów za wolne zawody zaufania publicznego. Z faktu wykonywania zawodu zaufania publicznego wynika w szczególności obowiązek kierowania się przy jego wykonywaniu zasadami etyki, nakazującymi lekarzowi kierowanie się przede wszystkim dobrem chorego oraz dbałością o dobro zawodu rozumiane jako działanie niepodważające zaufania do zawodu lekarza.

Należy jednocześnie podkreślić, że odpowiedzialność za kształtowanie stosunków prawnych łączących szpital z lekarzami i innymi osobami wykonującymi zawód medyczny, w sposób który pozwoli należycie dbać o dobro pacjenta, spoczywa na kierowniku podmiotu leczniczego. Umowa cywilnoprawna zawarta przez dyrektora szpitala z lekarzem

lub inną osobą wykonującą zawód medyczny, której przedmiotem jest udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, powinna zapewniać nie tylko prawidłowe funkcjonowanie podmiotu leczniczego, ale przede wszystkim gwarantować bezpieczeństwo zarówno pacjentom jak i zatrudnionemu personelowi. Przepracowany lekarz bez wątplenia nie daje rękojmi zapewnienia należytej opieki nad pacjentami. Jednakże również lekarz, pielęgniarka, położna, fizjoterapeuta (wykonujący tzw. wolny zawód zaliczany do grupy zawodów zaufania publicznego), których oświadczenie woli jest tak samo ważne przy zawieraniu umowy cywilnoprawnej jak oświadczenie woli kierownika szpitala, powinien mieć na względzie późniejszą możliwość faktycznej realizacji postanowień umowy zgodnie z przewidzianymi prawem zasadami wykonywania zawodu oraz deontologii zawodowej. Obowiązujący każdego lekarza Kodeks Etyki Lekarskiej wskazuje dobro chorego jako nadrzędną zasadę wykonywania zawodu i stanowi, że z przestrzegania tej zasady nie zwalniają lekarza wymagania administracyjne, naciski społeczne czy też mechanizmy rynkowe.

Mając na względzie powyższe oraz odnosząc się do kwestii zbyt dużej liczby godzin pracy lekarzy należy stwierdzić, że przyczyną powyższego jest obserwowany od lat deficyt kadr medycznych. Należy podkreślić, że Ministerstwo Zdrowia nieustannie podejmuje działania w zakresie zapewnienia na rynku pracy optymalnej liczby lekarzy i lekarzy dentystów. Szczegółowe informacje w tym zakresie zostały przekazane Rzecznikowi Praw Obywatelskich w piśmie znak: DS.07.1.2023.PJ. Podejmowane działania mają na celu zniwelowanie do minimum niekorzystnego obrazu demograficznego kadr lekarskich, będącego jedną z istotnych przyczyn nadmiernego wydłużania czasu pracy personelu medycznego, w tym lekarzy.

Obecnie w Ministerstwie Zdrowia nie jest planowane podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do wprowadzenia przepisów regulujących czas pracy osób wykonujących zawód medyczny zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych.

Z wyrazami szacunku
Marek Kos
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisano elektronicznie/